

سرمایه‌های اجتماعی در نظام حقوق عمومی ایران

رعنا شهبازپور آسیابی

کبر آقابابائیان

www.ketab.ir

سرشناسه : شهزاد پور آسیایی، رعنا/۱۳۴۹

عنوان و نام پدید آور : سرمایه‌های اجتماعی در نظام حقوق عمومی ایران / نویسنده: رعنا شهزاد پور آسیایی، اکبر آقابابائیان

مشخصات نشر : تهران: فانوس دنیا، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۱۳۳ ص. ۲۵۰.۰۰۰ ریال

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۹۷-۴۴-۴

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

رده بندی دیویی : ۳۰۲/۰۹۵۵

شابک کتابخانه ملی : ۵۸-۵۸۴۰

www.fanoosedunya.ir
Fanoos.donya@yahoo.com

سرمایه‌های اجتماعی در نظام حقوق عمومی ایران

مؤلفان: رعنا شهزاد پور آسیایی، اکبر آقابابائیان

طرح جلد: صدیقه شاه میرزایی جشقوانی

انتشارات: فانوس دنیا

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۹۷-۴۴-۴

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۵۰.۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۵	بخش اول
۵	کلیات
۵	فصل اول
۵	تبیین مفاهیم و شناخت ادب و اصلاحات
۲۳	فصل دوم
۲۳	ابعاد و تعامل مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی با حقوق عمومی
۵۳	فصل اول
	مصادیق حقوق عمومی و وظایف حکومت اسلامی در جهت تأمین حقوق عمومی افراد
۵۳	فصل دوم
۷۱	سایر وظایف حکومت از دیدگاه اسلام
۷۹	فصل سوم
۷۹	مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی ناشی از رعایت حقوق ملت
۱۱۹	فصل اول
۱۱۹	ارزیابی مطالب و ارائه پیشنهادات
۱۲۹	فهرست منابع و مآخذ

- الف: کتب ۱۲۹
- ب: مقالات ۱۳۱
- ج: اسناد، معاهدات، میثاق‌ها، کنوانسیون‌های بین‌المللی و منطقه‌ای ۱۳۳

www.ketab.ir

مقدمه

امروزه در کنار سرمایه‌های انسانی و اقتصادی، سرمایه دیگری به نام سرمایه اجتماعی^۱ نیز مورد توجه قرار گرفته است. سرمایه اجتماعی، یا بدنه‌نوی یک اجتماع، میراثی تاریخی است که از طریق تشویق افراد به همکاری و «مشارکت» در تعاملات اجتماعی، قادر است به دل‌نیزان بیشتری از معضلات موجود در آن اجتماع، فائق آید و حرکت به سوی رشد و توسعه شتابان اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و ... را امکان‌پذیر سازد.

در واقع، سرمایه اجتماعی را می‌توان در کنار سرمایه‌های اقتصادی و انسانی، بخشی از ثروت ملی به حساب آورد. به بستر مناسبی برای بهره‌برداری از سرمایه انسانی و فیزیکی (مالی) و راهی برای نیل به موفقیت قلمداد می‌شود. بدون سرمایه اجتماعی، هیچ اجتماعی به هیچ سرمایه‌ای نمی‌رسد، به طوری

^۱ Social capital

که بسیاری از گروه‌ها، سازمان‌ها و جوامع انسانی، بدون سرمایه اقتصادی و صرفاً با تکیه بر سرمایه انسانی و اجتماعی توانسته‌اند به موفقیت دست یابند، اما هیچ مجموعه انسانی، بدون سرمایه اجتماعی نمی‌تواند اقدامات مفید و هدفمندی انجام دهد.

از سوی دیگر، سرمایه اجتماعی، به زندگی فرد، معنی و مفهوم می‌بخشد و زندگی را ساده‌تر و لذت بخش‌تر می‌کند. پس به طور کلی می‌توان گفت: هر چه سرمایه اجتماعی ملتی بیشتر باشد، آن ملت، خرم‌تر و ثروتمندتر خواهد بود.

برخی از این جنبه‌ها و اشکال سرمایه اجتماعی - که گاه از آن‌ها به عنوان ارزش‌ها، اجتماعی نیز یاد می‌شود - عبارت‌اند از: اعتماد، صداقت، حسن تفاهات، بر ممتی نفس، هم‌دردی، دوستی، همبستگی، فداکاری و... این ابعاد از طریق جریان‌های اطلاع‌رسانی مثل آموزش مربوط به مشاغل، تبادل نظر، تبادل اطلاعات، هنجارهای مربوط به معاملات در شبکه‌های اجتماعی، مشارکت‌های مردمی، گروه‌های خودیاری و نوسوستن و روحیه جمع‌گرایی در برابر فردگرایی، و ... بین اعضای شبکه‌های اجتماعی شکل می‌گیرد، به طوری که جای پای این بحث را در روابط تمامی گروه‌های اجتماعی از قبیل: مذهبی (مسجد، کلیسا)، ورزشی (باشگاه‌ها)، مدنی (انجمن‌ها، اتحادیه‌ها، احزاب و

رسانه‌های مستقل)، آموزشی و تربیتی (مدارس، دانشگاه‌ها) و در روابط همسایگی، دوستانه، شغلی و خانوادگی نیز می‌توان مشاهده کرد.

بنابراین با توجه اینکه سرمایه اجتماعی در شرع مقدس اسلام و سیستم حقوقی جمهوری اسلامی ایران مورد تأکید قرار گرفته است لذا در این کتاب به دنبال بررسی شناسایی سرمایه‌های اجتماعی بر حقوق عمومی ایران هستیم.

سرمه‌ها یا اجتماعی یک ظرفیت (جوهر اجتماعی) است که هماهنگی و همکاری را در جامعه و گروه تسهیل می‌کند. در واقع، می‌توان سرمایه اجتماعی را یک مفهوم مرکب که دارای سه بعد: ساختار، محتوا و کارکرد است تلقی نمود که ساختار اجتماعی آن، همان شبکه ارتباطات اجتماعی است و محتوای آن، عبارت از اعتماد و هنجارهای اجتماعی است و کارکرد آن نیز همان عمل متقابل اجتماعی است. به دنبال سرمایه اجتماعی، اعتماد اجتماعی نیز حاصل می‌شود و در صورتی که سرمایه اجتماعی منطبق بر حقوق عمومی نظام جمهوری اسلامی ایران به طور کامل تأمین نشود، منجر به اثرات مخرب و منفی می‌شود. بنابراین سرمایه اجتماعی از اهمیت به‌سزایی برخوردار است و از

آن جایی که در این مورد تألیفات کمتری انجام شده و به طور
تفصیلی سرمایه اجتماعی مورد بحث قرار نگرفته است.

عوامل مختلفی در سرمایه‌های اجتماعی نقش دارند که از جمله
آن‌ها تأمین حقوق ملت است. شناسایی ابعاد مختلف حقوق ملت
و کشف رابطه آن با سرمایه اجتماعی از جمله موضوعاتی است که
در این کتاب مورد توجه واقع می‌شود.

توجه به موارد یاد شده، نگارندگان کتاب در پی آنند که با
چه اقداماتی و کارهایی قانونگذار و دولت جمهوری اسلامی ایران
می‌توانند حقوق ملت و سرمایه‌های اجتماعی را به طور کامل
تأمین کنند که در شرایط تحریم هم مردم در آسایش و رفاه
باشند و هم وجهه بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران حفظ شود و
قانونگذار با چه اقداماتی می‌تواند شکاف بین قانون و عمل و
نواقص قانونی را برطرف کند.